

T R A N S K R I P T
30. SJEDNICE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 15. 6. 2009. GODINE, S POČETKOM U 10,13 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim zastupnike da zauzmu svoja mjesta ... Dame i gospodo, početak ćemo s radom.

Pozdravio bih sve kolege zastupnike, nazočne predstavnike Vijeće ministara, uvažena dva ministra koji prate današnji rad, predstavnike medija i otvaram 30. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Samo da vas izvijestim da sjednici Doma naroda prisustvuju svi zastupnici i izaslanici iz sva tri kluba Doma naroda.

Prije nego što pređem na dnevni red, iskoristit ću ovu priliku i na jedan službeni način, dakle, poželiti puno uspjeha novoizabranom predsjedniku, dakle po drugi put, treći put, više ne znam koji je to mandat, čestitao bih gospodinu Tihiću na izboru na Kongresu SDA za predsjednika Stranke demokratske akcije i želim Vam puno uspjeha u radu.

Za sjednicu, 30. sjednicu Doma naroda dobili ste dnevni red, dopustite da pročitam.

DNEVNI RED

- 1. Odgovori na zastupnička/ izaslanička pitanja i zastupnička pitanja;**
- 2. Usvajanje Zapisnika 29. sjednice Doma naroda;**
- 3. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda;**
- 4. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda;**
- 5. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o graničnoj kontroli po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda;**
- 6. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda;**
- 7. Prijedlog zakona o zabrani diskriminacije (prvo čitanju) – predlagatelj: Vijeće ministara, skraćeni postupak;**

8. Prijedlog zakona o trošarinama BiH (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH, također skraćeni postupak.

Ovo je usuglašeni dnevni red Kolegija Doma naroda.

No, ja ipak pitam ima li netko potrebu za riječ.

Vidim nema, dakle ako nema, smatramo da je ovaj dnevni red i usvojen, jer se sukladno članku 60. našega poslovnika ne raspravlja o usuglašenom dnevnom redu.

No prije prelaska na dnevni red i prije nego što razmotrimo točke koje smo evo sada i prihvatili, želim vas izvijestiti o tome zašto smo mi danas sazvali 30. sjednicu, a bili smo ranije na Kolegiju dogovorili da ćemo imati sjednicu u četvrtak. Vi vjerojatno znate da smo mi 5. 6. ove godine od Vijeća ministara dobili dopis kojim se traži sazivanje sjednice na kojoj bismo po žurnom postupku usvojili četiri prijedloga zakona pod točkom 3., 4., 5. i 6. u dnevnom redu, koji su s liste uvjeta i predstavljaju obvezu BiH iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima.

Dalje, prijedloge zakona iz 7. i 8. točke koje danas razmatramo po skraćenom postupku uvrstili smo u dnevni red također zbog žurnosti, dakle zbog hitnosti potrebe usvajanja ovih zakona.

Želim vam napomenuti da ćemo Prijedlog zakona o trošarinama, to je točka 8., razmatrati u četvrtak na 31. sjednici Doma naroda, u drugom čitanju. Dakle, amandmanska faza za navedeni ... prijedlog zakona počinje po okončanju ove sjednice i traje do početka sljedeće sjednice, odnosno do četvrtka 18. lipnja 2009. godine.

Evo nakon ovih kratkih napomena prelazimo na 1. točku dnevnog reda, to su:

Ad. 1. Odgovori na zastupnička/izaslanička pitanja i nova pitanja ...

ILIJA FILIPOVIĆ:

Samo da kažem da su odgovore dobili gospođa Dušanka Majkić, na pitanje postavljeno na 27. sjednici; gospodin Adem Ibrahimpašić, odgovor na pitanje postavljeno na 24. sjednici i na 29. sjednici; profesor Hilmo Neimarlija, odgovor na pitanje obnovljeno na 28. sjednici.

I ja sad pitam kolege ovim redom, odnosno kolegicu Majkić i kolege, jesu li zadovoljni s dobivenim odgovorima.

Izvolite, gospođu Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ

Poštovane kolegice i kolege, cijenjeni članovi Savjeta ministara, poštovani gosti, ja želim da kažem da nisam zadovoljna odgovorom koji sam dobila, jer nisam dobila eksplicitan odgovor na pitanje koje sam tražila. A ono posebno se odnosi u dijelu tačke 2. koja kaže: 'Kada

će arhiva, spisi i drugi dokumenti bivših entitetskih vojski vođenih u periodu od 4. 4. 1992. do 31. 12. 2005. predati se entitetskim arhivama iz kojih potiču na čuvanje i korištenje, u skladu sa Zakonom o arhivskoj građi?

Dakle, ovaj odgovor koji sam dobila ne odgovara na pitanje, i u tom smislu u produžetku ću postaviti novo pitanje koje se odnosi na ovu stvar.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Majkić.
Gospodin Adem Ibrahimpašić. Izvolite.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Hvala lijepa.

Ja ću prvo ovo pitanje, da vas podsjetim, radi se dokazivanju prekomjernog uvoza piva. Ja sam dobio jedan odgovor u kojem nije bilo podtački 2.3., 2.4. i 2.5. Sad sam to dobio zašto je to tako bilo. Jel' to bilo slučajno iz nekog drugog razloga, ja ne znam, ali sad sam dobio te odgovore, pa hoću samo da vam kažem šta u toj podtački stoji.

Dakle, ta tačka 2.3. koje nije tamo bilo: analizom podataka koje je dostavila Uprava za indirektno oporezivanje BiH utvrđeno je da je količinski uvoz piva u 2007. godini, odnosno prosjek prije dvije-tri godine bio veći za 27% iskazano, finansijski uvoz je bio veći za 21%. Zašto to čitam? Zato što po WTO-u kad se dokaže da je uvoz u toj predmetnoj godini veći za 20% do 25% nego u prethodne tri, onda se uvode unilateralne mjere zaštite. I evo to stoji ovdje u tački 2.1. koja je i tamo bila da se radi o prekomjernom uvozu u slučaju kada je uvoz u tekućoj, odnosno u prethodne tri godine izražen količinskim jedinicama veći za 25%. Dakle, mi smo dokazali, jedina mjerodavna organizacija ili organ koji to može dati je Uprava za indirektno oporezivanje, oni rekli da je taj uvoz bio veći za 27%. Sad je Ministarstvo problematiziralo pa da su podaci različiti ovo-ono. Evo i to smo sad dostavili u Ministarstvo, ja se nadam da će s ovim biti ... kraj oko tog dokazivanja. Dakle, zadovoljan sam s odgovorom ovdje.

I ovo drugo moje pitanje, ako se sjećate radilo se o vodi i o ovom pravilniku o vodama, prirodnim izvorskim i prirodnim mineralnim i stonim vodama. I ... rečeno nam je da se Upravni odbor Agencije za sigurnost hrane apsolutno kosi sa bilo kakvim usvajanjem bilo kakvog pravilnika. Još se nisu sastali već godinu dana i unatoč svim pokušajima od tog neme ništa. Onda sam ja tražio da se daju imena članova tog Upravnog odbora i da li su primili naknadu za rad u Upravnom odboru. Nažalost, ja sam to dobio i tim sam zadovoljan, ali u ovoj godini oni nisu dobili naknade, pa ne znam ni šta bih kazao. Ja molim, dakle u petak ... bili su svi proizvođači, predstavnici Agencije za hranu i ja sam bio da eto dosolim, da pomognem da se ta stvar uradi. I usaglašeno je svaki član u detalj, dva pravilnika: 'Pravilnik o prirodnim i izvorskim i prirodnim mineralnim vodama i 'Pravilnik o stonim vodama'. I sad je sve gotovo, sad samo treba Upravni odbor da sjedne i da to aminuje da to dođe. E sad, kako će oni sazvati taj Upravni odbor, kad ih ne može niko živ sazvati? I ja zato apelujem, ministre, da Vi svojim autoritetom utičete na to, jer dogovor je da to 30. juna dođe u Vijeće ministara, da ih nekako skupite pa da to izglasaju. Inače, stvarno onda i ovo sve skupa nema smisla.

Eto, hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Sve Vaše probleme i dileme moći ćete novim pitanjem prema Vijeću ministara, imamo zakazanu sjednicu 14. srpnja *Zastupnici pitaju ministri odgovaraju*. Riješit ćemo i taj problem, vjerujem, na demokratski način.

Hvala lijepa, gospodine Ibrahimpašiću.
Profesor Hilmo Neimarlija. Izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati, gosti, ja ne da nisam zadovoljan odgovorom nego moram izraziti jedno negodovanje, s obzirom na karakter odgovora koji sam dobio. Jer dugo sam poslanik i nisam u ovoj skupštini do sada bio u situaciji da mi se na ovako formalan način, ipak, da li namjerno ili nenamjerno, omalovaži kao što je učinjeno sa odgovorom koji sam dobio od ministra pravde RS na vrlo jasno pitanje koje sam postavio, a koje je proisteklo usred nezadovoljavajućeg odgovora na prethodno postavljeno pitanje.

Prvi puta sam postavio pitanje: Kada će Fata Orlović iz Konjević Polja konačno početi uživati elementarna ljudska prava koja su joj zajamčena i Ustavom BiH i Ustavom RS i svim evropskim konvencijama? Kada će prestati njezino maltretiranje, kada će ona, kada će joj se vratiti imovina, kada će moći slobodno da uživa u svojoj okućnici? I, između ostalog, kad će i prestati maltretiranje Fate Orlović, pa sam naveo kao primjer tog maltretiranja činjenicu da je njoj presuđeno na nekom sudu, na nekom suđenju, da kažem, u Sudu u Bijeljini. I to jedno pitanje, dakle od položaja, prava, zaštite ljudskih prava i svega ostalog Fate Orlović, uputio sam između ostalog i ministru pravde RS. Dobio sam odgovor da je na višoj sudskoj instanci RS razmatranje suđenja Fati Orlović koje je bilo u Bijeljini, a na koje ona čak nije ni pozvana, niti njezin predstavnik, na kojoj je presuđeno bez njezinog prisustva i da ovaj mi ministar pravde ne može ništa odgovoriti dok viša sudska instances ... ne riješi taj sudski spor, jer bi to značilo miješanje u rad suda.

Naravno, moje pitanje nije bilo kako će se sud dalje ponašati u odnosu na suđenje Fati Orlović, nego kad će se Fati Orlović vratiti njena imovina, kad će ona moći da slobodno uživa u svojoj okućnici. I ja sam dakle po drugi put postavio to pitanje. Kada će Fata Orlović konačno iz Konjević Polja moći da uživa ... da joj se ... vrati imovina i kada će moći uživati elementarno ljudsko pravo slobodnog korištenja svoje okućnice. Umjesto odgovora na ovo drugo pitanje, dobio sam odgovor koji ste vidjeli koji glasi da je moje pitanje po sadržaju identično prvom pitanju, što je apsolutno netačno, i da se meni uzvraća odgovorom koji sam prvi puta dobio i koji je također bio potpuno neadekvatan, potpuno neprimjeren. I stoga dakle ovaj odgovor ne samo da me ne zadovoljava nego ga apsolutno odbijam, na način svojevrsnog omalovažavanja i mene kao poslanika i mene kao osobe.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Prije nego što pređemo na pitanja, izrazio bih samo svoje zadovoljstvo da nas danas prati trećina ministara iz Vijeća ministara: pored ministra Novića i gospodina ministra Zirojevića, došao je i gospodin Čolak kojeg pozdravljam.

Preći ćemo na nova pitanja. Prva se kandidirala gospođa Majkić.

Izvolite, gospođu Majkić, gospodin Neimarlija dalje.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, ovo je pitanje koje je ponukano lošim odgovorom koji sam dobila na prethodno. Dakle, moje pitanje je upućeno ministru odbrane BiH. Dakle, ovim zaključkom Vlade RS broj taj od 18. 1. 2007. godine, Arhiv RS trebalo je da po ugledu na slično rješenje u Federaciji BiH preuzme arhivu prijašnjeg Ministarstva odbrane RS i Vojske RS, koji potiču iz perioda 1992. – 2007. a koja neće služiti za potrebe Oružanih snaga BiH. Kako to do danas nije učinjeno zbog različitog tumačenja odredbi Sporazuma o konačnom raspolaganju u svim pravima i obavezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane, molim Ministarstvo odbrane da mi odgovori:

'Kada će arhiva biti stavljena na raspolaganje Arhivu RS?'

Obrazloženje: Zaključkom Vlade Federacije broj 396/2006. od 27. 7. 2006. godine arhivsku građu i poslove arhiva Ministarstva odbrane Federacije BiH i bivše Vojske Federacije BiH preuzeo je Arhiv Federacije BiH. Odlukom o preuzimanju nepokretne i pokretne imovine, arhiva i druge dokumentacije bivšeg Ministarstva odbrane Federacije iz 2005. godine obavještena je Vlada Federacije. Potrebno je da Ministarstvo odbrane BiH na jednoobrazan način bez diskriminacije riješi pitanje arhive u oba entiteta, što do danas nije učinjeno.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Majkić.

Priključio se našem radu i ministar Halilović kojeg pozdravljam.

Profesor Neimarlija, izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

/nije uključen mikrofoni/ ... prije 13 godina i 6 mjeseci potpisan je Opći okvirni sporazum za mir u BiH. Po članu 2. Aneksa IV i članu 1. Aneksa VII Sporazuma BiH i oba entiteta treba da osiguraju međunarodno priznata prava i slobode za sva lica u BiH, da sva lica budu slobodna od diskriminacije po bilo kojem osnovu, kao što je spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno i društveno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, vlasništvo, rođenje ili drugi status i da sva lica koja su izbjegla i raseljena imaju pravo da se slobodno vrate u svoje domove i da imaju pravo na povrat imovine.

Moje pitanje glasi: 'Kada će vlasti RS osigurati međunarodno priznata prava i slobode za Fatu Orlović iz Konjević Polja, okončati diskriminaciju ove osobe zato što je Bošnjanka i muslimanka, omogućiti njezin slobodni povratak u vlastiti dom i obaviti povrat njezine imovine?'
Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa profesoru Neimarliji.
Želi još netko postaviti pitanje? Zaključujem i ovu točku dnevnog reda.

Prelazimo na točku 2., to je:

Ad. 2. Usvajanje Zapisnika 29. sjednice Doma naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Otvaram raspravu. Tko želi riječ?
Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Zapisnik 29. sjednice.

Tko je „za“?
Ima li netko „protiv“?
„Suzdržan“?
Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili Zapisnik 29. sjednice Doma naroda.

Točka 3. je:

Ad. 3. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Zastupnički dom je prihvatio ovaj zakon po žurnom postupku. Amandmani se ne ulažu, to znamo.

Ja otvaram raspravu. Tko želi riječ?
Gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, danas imamo pred sobom jedan zakon koji treba pod hitno usvojiti, jedan primjer zakona kako ubuduće ne bi trebali raditi. Nekoliko riječi i o begraundu samog zakona.

Dakle, prvi prijedlog ovog zakona došao je u parlamentarnu proceduru 8. 4.2008. godine, danas je 15. 6. 2009. Dakle, nakon više od godinu dana evo imam ponovo isti zakon sa različitim sadržajem pred sobom i posebno zakon koji je prošao usaglašavanje između Ministarstva bezbjednosti i Ministarstva unutrašnjih poslova RS, ustvari prošao ... normalnu proceduru koju je trebao proći prije godinu dana. Šta se ustvari u međuvremenu dogodilo? Usaglašeno je ono što smo godinu dana tražili i na čemu smo godinu dana izgubili. Novi prijedlog zakona također ima 21 član kao i stari. U odnosu na prethodni Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme izmijenjeno je devet članova. Dakle, ostalo je nepromijenjeno 12. I sve smo to mogli uraditi prije godinu dana i sve smo to mogli završiti i biti uspješniji i put ove zemlje vjerovatno bliži bezviznom režimu nego što jeste u ovom momentu.

Dakle, nije ovaj zakon odbijen od strane predstavnika RS zato što, kako vole da kažu pojedini poslanici u Predstavničkom domu ..., Srbi hoće da se naoružavaju, već zato da se ne prenese još jedna nadležnost sa RS, što sa naše strane nije moglo biti prihvaćeno. Eto, i sad nakon toliko izgubljenog vremena, ministar Sadović je na kraju prihvatio usaglašavanje za njegov stav koji nije bio toliko kategoričan, ... jer da je prihvatio samo dva amandmana koje smo predlagali ovaj zakon znači bi bio pre godinu dana usvojen.

Dakle, ovo je primjer zakona kako i primjer i način na koji ova Parlamentarna skupština nikada više ne bi smjela raditi. Inad politika nikad nam nije doboro išla, išla u korist, išla u susret građanima ove zemlje da što prije prestanu da na taj nedostajan način stoje pred stranim ambasadama. Mi smo dužni da im to omogućimo. A ministar Sadović i slični koji stoje kao brana tom ulasku i gubljenju tog viznog režima koji nam toliko zagorčava život bi morali da budu mnogo svjesniji kad donose ove odluke. Dakle, Klub delegata srpskog naroda će podržati ovaj prijedlog zakona.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Nisam htio uvaženu kolegicu prekidati, mi raspravljamo o proceduri, ne o ovom prijedlogu zakona.

Gospodine Šaraba, ako ste imali o proceduri. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Poštovane i cijenjene kolege, uvaženi članovi Savjeta ministara, dakle, gospođa Majkić je najvećim dijelom rekla upravo ono što sam i ja želio da kažem, u tom dijelu se neću ponavljati. A to je da je ... većina ovih zakona u parlamentarnu proceduru došla 8. aprila prošle godine i to je velikih 14 mjeseci zastoja BiH na evropskom putu. I na kraju, ja lično mislim da smo preko jednog kompromisa vladajuće koalicije dobili ove zakone koji će omogućiti to što se već ovdje dugo čeka. Moja generalna primjedba, a vezana za član 122. je da

ILIJA FILIPOVIĆ:

Samo malo. Ja se ispričavam uvaženom kolegi, ali mi sad raspravljamo o proceduri, hoćemo li ili nećemo po žurnom postupku prihvatiti raspravu o Prijedlogu zakona. Dakle, o proceduri je riječ, nećemo se, otvorit ću ja raspravu o Prijedlogu zakona pa ćete moći reći i o pojedinostima nešto.

SLOBODAN ŠARABA:

Upravo sam želio da govorim, gospodine predsjedavajući, dakle o procedurama i molim Vas da me ne prekidate ubuduće, jer čini mi se da Vam to postaje praksa u zadnje vrijeme.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Nije, samo poštujemo Poslovnik.

SLOBODAN ŠARABA:

Pa upravo praksa kada sam ja u pitanju, ali dobro, to je Vaša stvar. Dakle, ja ne prihvatom ove procedure iz jednog osnovnog razloga što kvalitetno nije obrazloženo koji su razlozi za hitnu proceduru. Ova jedna rečenica koja stoji u obrazloženju ovoga zakona na samom početku njegovog teksta nije nešto što nas upućuje da ove zakone treba razmotriti po hitnoj proceduri, zato što ona nije tačna. Dakle, razlozi da se ovi zakoni razmatraju po hitnoj proceduri s obzirom na Mapu puta BiH nisu tačni, to je poznato već godinu dana. Dakle, ovo obrazloženje ne stoji i ja upravo zbog toga razloga ne mogu da prihvatim da se ovi zakoni razmatraju po hitnoj proceduri, ali ću naravno dati svoju podršku ovim zakonskim ...

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Želi još netko riječ?

Molim vas lijepa, dakle, glasat ćemo o proceduri. Dakle, jesmo li za razmatranje ovog zakona po članku 122. bez amandmanskog djelovanja.

Tko je „za“?

„Protiv“?

„Suzdržan“?

Konstatiram da smo s jednim glasom „suzdržanim“, s 14 glasova prihvatili proceduru žurnog ... postupka.

Ja otvaram raspravu o Prijedlogu zakona. Čuli smo već jednu diskusiju gospođe Majkić. Gospodin Rajić. Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

/nije uključen mikrofoni/... suštinu zakona, dakle promjena njegove materije. Ja bih htio i zbog sebe, ali i zbog javnosti da ne pređemo preko jednog pitanja koje je bilo puno puta tema različitih političkih rasprava, medijskih komentara. Ispada da smo izgubili 14 mjeseci i da se ne zna zašto smo izgubili 14 mjeseci. Četrnaest mjeseci za zemlju kao što je BiH u rješavanju jednog od vitalnih pitanja kao što je bezvizni režim je izuzetno puno vremena i to su strašno veliki gubici. Ono što pouzdano mogu reći, bez namjere da se klasificiramo na takav način, je to da hrvatski zastupnici nisu bili kočničari ni u jednom, ni u drugom domu. Dakle, bitka se vodila na poznatoj matrici Sarajevo – Banja Luka ili obratno. Ja želim kao zastupnik znati: Gdje je bio problem i zašto smo izgubili 14 mjeseci i tko je na kraju morao popustiti?

Evo, hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

BOŽO RAJIĆ:

I zašto je popustio, ako je popustio?

ILIJA FILIPOVIĆ:

Gospodin Ljubičić, pa onda gospodin Rančić.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Gospodo predsjedavajući, kolegice i kolege delegati, članovi Savjeta ministara, uvaženi gosti, ja sam se javio samo iz jednog razloga. Želim sa jednom svojom kratkom diskusijom samo da se pridružim diskusiji gospođe Dušanke Majkić, i kada je u pitanju procedura i predlaganja, a da ne govorimo sada o usvajanju, znači i ovog i svih budućih zakona koji nam stoje u obavezi u narednom periodu, ne samo kada je u pitanju liberalizacija viznog režima nego znači i drugi uslovi koji su postavljeni pred BiH.

Mislim da to jeste jedan pravi put i mislim da treba da okrenemo malo list upravo u fazi predlaganja zakona. I mislim da tu jeste u prethodnom periodu bila jedna velika kočnica, znači gdje dolazi u Parlament kad se otvori rasprava i onda dođemo u situaciju gdje otvaramo pitanje poštovanja i ... jedan osnovni princip poštovanja postojećeg Ustava u kome stoje definisane nadležnosti, znači i BiH i entiteta. Ako se uspjelo u ovom primjeru, znači da se uz te konsultacije napravi jedan i uradi jedan prijedlog zakona koji će, ja vjerujem, danas dobiti podršku, mislim da je to upravo odgovor na način kako treba dalje da radimo.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Gospodin Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege, poštovani ministri, uvaženi gosti, s obzirom da smo usvojili proceduru vezanu za ovaj zakon o pojedinim dakle rješenjima, puno ne vrijedi govoriti s obzirom da nema, je li, podnošenja amandmana i ispravljanja pojedinih rješenja u određenim članovima.

Ali želim kazati dvije stvari koje su izrečene u diskusijama kolegice Majkić, a koje nisu tačne. Dakle, prva stvar je da je govorila da se radi o prenosu nadležnosti sa entiteta na državu BiH. To naprosto nije tačno. Kad sagledate cjelokupan Dejtonski sporazum, vidjet ćete čija je to bila nadležnost, a to lijepo piše i u obrazloženju ovog zakona, i to u Poglavlju II, gdje stoje razlozi za donošenje ovog zakona, u kome piše: 'U cilju povećanja ukupne sigurnosti u BiH u ispunjavanju obaveza BiH', dakle BiH vezano za njen međunarodnopravni subjektivitet, šta je po Ustavu njena stvar i nadležnost, a nikako lokalnih jedinica vlasti, 'proisteklih iz dokumenata upute stranama izmjenjena 24. i 25. te potrebe za prenošenjem dosadašnjih nadležnosti vezano za nadzor nad kretanjem oružja i vojne opreme sa EUFOR-a na institucije BiH, odlučeno je da se uđe u proceduru donošenja ovog zakona.' Dakle, radi se o prenosu nadležnosti sa EUFOR-a na BiH, to stoji fino u obrazloženju ovog zakona.

Druga stvar koja nije tačna: iskazano je da je neko svojom nekom samovoljom pisao određeni tekst zakona, pa onda neko se sa tim nije usaglasio iz tih razloga. I u prethodnom zakonu vezano za njegovu izradu učestvovala su osim Ministarstva sigurnosti i Ministarstva odbrane, Direkcije za evropske integracije, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo vanjskih poslova, Granične policije, entitetske, federalne policije, Policije Brčko Distrikta, međunarodne institucije EUPM, EUFOR, NATO, OSCE, UNDP, OHR, dali su saglasnost na sadržaj zakona koji je bio u proceduri. I ne znam šta je bilo razlog da u odnosu na prethodno vrijeme vezano za zakon koji je bio u proceduri u odnosu na ovaj da se izvrše, je li, određene popravke. Dakle, niko nije radio zakon samovoljno, nego su uz domaće institucije ... bile prisutne i međunarodne institucije.

I konačno, u porceduri donošenja jednog zakona kada resorno ministarstvo donese zakone, dakle uradi ga i predloži ga, taj zakon je prošao proceduru propisanu na Vijeću ministara, o njemu su glasali, je li, ministri i iz jednog i iz drugog i iz trećeg naroda i nije bilo problema. Dakle, neko je naknadno iz njemu poznatih razloga ovoliko mjeseci rušio zakon na nadležnoj komisiji i na ... Parlamentu.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Prva replika gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Nemam, već sam ... nekoliko puta ... na ovu temu i stvarno nemam snage više. Ali samo jednu rečenicu da kažem, kolega Rančiću, da ovako kako što ste rekli maloprije, ovaj zakon bi ostao u istom tekstu i ništa se ne bi promijenio. Ovaj zakon je izmijenjen skoro u 50% članova. Dakle, ja Vas podsjećam da to nije tako bezazleno kao što Vi mislite.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

HAZIM RANČIĆ:

Replika.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Replika na repliku.

HAZIM RANČIĆ:

Odgovor: da.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Gospodin Rančić.

HAZIM RANČIĆ:

Dakle, uvažena kolegica Majkić ništa nije demantovala, ništa nije replicirala, sve što sam rekao stoji i ja stvari nisam izmislio, nego sam pročitao stvar iz obrazloženja. To nisam ja ništa izmislio ni kazao, to lijepo ... piše tamo da se radi o prenosu nadležnosti sa EUFOR-a na institucije BiH. Nisam izmislio stvar, neka demantuju predstavnici i naših ministarstava i institucija BiH i međunarodni zvaničnici da su učestvovali u izradi prethodnog zakona i dali svoju saglasnost. I treće, neka demantuju ministri i Vijeće ministara da su za prethodni zakon glasali i da je on prošao proceduru, to nije privatni zakon jednog ministra. Nijedan ministar bilo kog naroda, iz bilo kog naroda, dakle, ne može u Parlament uputiti svoj prijedlog zakona, on mora proći proceduru kroz Vijeće ministara, a taj zakon je prošao tu proceduru. Dakle, te stvari ostaju.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Rančiću.

Gospođa Majkić je odustala od daljih replika.

Gospodin Zrno, diskusija. Izvolite.

BRANKO ZRNO:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, dame i gospodo, mislio sam predložiti nam, ako smo već izjasnili se o proceduri ... po našem 122. članku, da ako imamo potrebe i ako mijenjati jasno je ne možemo ništa, govoriti o zakonu, da govorimo o zakonu. A priča izvan zakona, ja, nije loše što se otvorila zbog toga da nam ovo bude primjer kako ne bismo trebali raditi, prije svega, kako ne bismo trebali koordinirati posao koji je eto nažalost koordiniran onako kako je koordiniran u svezi sa ovim zakonom. Jer ja sam osobno ovih 16, odnosno 14 mjeseci kao predsjedavajući Odbora za obranu i sigurnost bio pod paljbom kada je riječ o ovom zakonu. On je i s jedne druge strane bio naša potreba. Sada smo sve preskočili i konstatirali kako je ovo uvjet iz Mape puta i dobro je, pa je uvjet i dobro je, pa je taj uvjet došao, evo, baš pred

zatvorena vrata. Znači, nije daleko nego je pred zatvorenim vratima i moramo ga uraditi, ali ja moram pripomenuti da je ovaj zakon bio i zadnja obveza ili zadnja nadležnost međunarodnih snaga u BiH. I mislim da je to bio apsolutno, ako ni jedan drugi, dovoljan razlog da ovaj zakon imamo makar 12 mjeseci u BiH. Sve ostale priče i sada ove priče oko nadležnosti oko izmjena i dopuna ovoga zakona, o različitim fazama koje on prolazi ovo u Odboru za odbranu i sigurnost, vraćanju, odnosno prepisci sa Parlamentom, itd., itd., ja bih to ostavio za jednu drugu priču. Ja prihvaćam apsolutno ovu konstataciju kolege Rajića i ona je apsolutno na mjestu. Mi možemo otvoriti i tu temu, dilemu koja jeste, na kraju krajeva, i ja ću kazati, ustavnog karaktera, ali mislim da uistinu nemamo u ovom trenutku potrebe i ja vas pozivam da se izjasnimo o ovome zakonu i da preovladavamo sva nadmudrivanja oko onoga što je pred nama i koliko je jasno ovdje onoga za što ćemo svi podići ovaj zeleni karton.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Zrno.

Sljedeći diskutant je gospodin Tihić. Jedna replika, zastat će gospodin Tihić, možete vi dogovoriti se.

Replika, gospodin Rajić.

BOŽO RAJIĆ:

Ja bih htio ne na raspravu gospodina Zrne nego na činjenicu da sam jasno postavio pitanje da saznam u ovome domu i da javnost sazna što se dešavalo i tko je napravio ustupak i kakav ustupak da danas imamo zakon. Ja sam to neku večer u emisiji rekao, odakle smo dobili političku volju, više nije sporno. Mene zanima tko je kočio i zašto i šta se to bitno promijenilo da danas možemo to. Taj odgovor nisam dobio i ja ne želim preći preko činjenice. Ja bih želio da se očituje o tome predlagatelj zakona, da kaže što je promijenjeno u odnosu na tekst koji smo imali prije 14 mjeseci u suštinskom smislu, jer ja zaista vidim da se ovdje radi o političkoj igri ili se radi o političkom prosvjećenju.

Dakle, nisam zadovoljan ovim obrazloženjima koja sam čuo, s jedne strane od gospođe Majkić, s druge strane od gospodina Rančića, jer iz toga svega nisam shvatio ništa, a 14 mjeseci gubitaka u ovoj zemlji, u ovoj situaciji! Ja ne želim biti sudionik, makar milimetra ili jednog milimikrona odgovornosti, jer nisam kao zastupnik sudjelovao u tom kočenju.

Eto, to je to. Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Možda ćete dio odgovora dobiti iz diskusije gospodina Tihića.

Izvolite.

SULEJMAN TIHIĆ:

Poštovani delegati, gospodo iz Vijeća ministara, dame i gospodo, ja nisam mislio da će se otvarati polemika o odgovornost zbog kašnjenja u usvajanju ovih zakona, međutim isto tako ne mogu da šutim kada već evo imamo nekoliko, po meni, neosnovanih optužbi u odnosu na ministra Sadovića kad je u pitanju kašnjenje ovih zakona. Činjenica je da je i ovaj i druge zakone predložilo Vijeće ministara, a ne ministar Sadović. Činjenica je da su u predlaganju ovih zakona učestvovali i drugi ministri iz Vijeća ministara, i činjenica je da su ovi zakoni zaustavljeni putem entitetskog glasanja od poslanika i delegata iz RS. To su činjenice, znate. Ko je sad tu koliko kriv na strani Vijeća ministara, ili se radi o zloupotrebi entitetskog glasanja, ja ne bih želio ovdje presuđivati i mislim da se oko toga teško možemo složiti. Želio bih isto tako da komentarišem tvrdnju gospodina Rajića da je tu problem u sukobu između Sarajeva i Banja Luke. Isto kao što su delegati iz reda hrvatskog naroda uvijek podržali ove zakone i ranije tokom ovih 14 mjeseci, to su isto radili i delegati iz reda bošnjačkog naroda. Prema tome, tu se ne radu o sukobu između Banja Luke i Sarajeva. Dakle, tu se radi o nečemu drugom i ja ne bih želio spominjati to drugo, jer bi to otvorilo neku širu raspravu. Prema tome, koliko je sad tu kriv gospodin Sadović, koliko je krivo Vijeće ministara, koliko drugi ministri, koliko gospođa Majkić, koliko, ne znam ti, drugi poslanici, itd., ne treba o tome razgovarati. Ja predlažem ovo što je i gospodin Zrno rekao - da mi usvojimo i ovaj i sljedeći zakon.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Tihicu.

Želi li još netko riječ? Ja zaključujem raspravu.

I molim vas da pristupimo izjašnjavaњу.

Tko je „za“ ovakav prijedlog zakona? Molim da se izjasnimo.

Dakle, konstatiram da smo jednoglasno, s 14 nazočnih zastupnika prihvatili Zakon o kontroli kretanja oružja i vojne opreme.

Prije prelaska na sljedeću točku, točku 4., samo da konstatiram da naš rad prati i uvaženi ministar Sadović, kojeg također pozdravljam.

Točka 4. je:

Ad. 4. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Da vas samo izvijestim da je Zastupnički dom i ovaj zakon prihvatio po žurnom postupku. Ako prihvatimo žurni postupak, amandmani se ne ulažu.

Ja otvaram raspravu o proceduri. Želi li netko riječ? Zaključujem raspravu.

I molim vas da pristupimo izjašnjavanju hoćemo li ovaj zakon prihvatiti po žurnom postupku, raspravljati po žurnom postupku?

Dakle: 14 „za“.

Ima li netko „protiv“?

„Suzdržan“ jedan.

Dakle prihvatili smo proceduru.

Ja bih molio, sad i ja otvaram raspravu o Prijedlogu zakona.

Gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, imamo jedan lakši posao u ovom dijelu, 21. 5. održana je ... konferencija, koju je održalo Ministarstvo, ne, održao je ministar pravde, radi usaglašavanja odredbi novog Prijedloga zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima. Pošto su prilikom izrade teksta Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima prihvaćene primjedbe, prijedlozi i sugestije iz RS, mi smatramo da su ispunjeni svi uslovi i da se ovakav tekst zakona može prihvatiti.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Čuli smo gospođu Majkić. Tko želi dalje riječ? Želi još netko riječ?

Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Tko je „za“?

Konstatiram da smo jednoglasno sa 15 glasova prihvatili i Prijedlog zakona. Dakle, prihvatili smo Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Točka 5. je:

Ad. 5. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o graničnoj kontroli po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Također obavijest da je Zastupnički dom prihvatio ovaj zakon po žurnom postupku. Ako prihvatimo proceduru, nema amandmana.

Ja otvaram raspravu o proceduri. Želi li netko riječ?

Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje prijedlog zahtjevine procedure.

Tko je „za“?

Konstatiram da smo s 14 glasova „za“, ... jednim „suzdržanim“ glasom, prihvatili proceduru po žurnom postupku Prijedloga zakona pod točkom 5.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona.

Tko želi riječ?

Gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Takođe imamo jedan zakon koji je od 23. 4. 2008. pušten prvi put u parlamentarnu proceduru. Novi Prijedlog zakona o graničnoj kontroli od 65 članova ima 15 promijenjenih, dakle 50 članova je ostalo neizmijenjeno. Imamo još mnogo prijedloga Međunarodne organizacije za demokratsku kontrolu oružanih snaga iz Švajcarske, to je tzv. DICAf, koji je sugerisao da se ovaj zakon još u većem broju članova izmijeni da bi se uskladio sa evropskim direktivama, međutim evo uskladili smo tih 15 koji su bili suštinski za nas iz RS da bismo zakon prihvatili, ali će se na njemu morati raditi još i ubuduće da bi zakon bio u skladu sa evropskim zahtjevima i zato, s obzirom da je ovo jedan od zakona koji je važan za liberalizaciju viznog režima, predlažem da i ovaj zakon usvojimo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Čuli smo gospođu Majkić.

Želi li još netko riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog zakona.

Tko je „za“ ovakav prijedlog zakona?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili Zakon o graničnoj kontroli.

Točka 6. je:

Ad. 6. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o sprečavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Obavijest da je Zastupnički dom prihvatio ovaj zakon po žurnom postupku. Ako prihvatimo proceduru, neće biti amandmana, i ja otvaram raspravu o proceduri.

Želi li netko riječ?
Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje dakle da prihvatimo zahtjevanu proceduru od Vijeća ministara.
Tko je „za“?

Konstatiram da smo jednoglasno sa 14 glasova i jednim „suzdržanim“ glasom ... prihvatili proceduru po žurnom postupku.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona.
Tko želi riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog zakona.
Tko je „za“?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili i Zakon o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.

Prelazimo na točku 7., to je:

Ad. 7. Prijedlog zakona o zabrani diskriminacije

ILIJA FILIPOVIĆ:

Objasnio sam zbog čega smo danas stavili na dnevni red i ovaj prijedlog zakona. Vi ste dobili Izvješće Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljeništvo, izbjeglice, azil i etiku. Povjerenstvo je prihvatilo načela predloženoga zakona. Mi u prvom čitanju raspravljamo o načelima predloženog zakona. Zastupnički dom je također prihvatio načela u prvom čitanju.

Ja otvaram raspravu.
Gospodin Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege, pred nama se nalazi jedan zakonski tekst koji smo prije nekoliko dana razmatrali i na sjednici Ustavnopravne komisije i konstatovali određene stvari vezane za ovaj zakon. Ja želim prvo da kažem da je ovaj zakon napisan jednim izuzetno teškim pravnim jezikom koji će sutra, uvjeren sam, ako ostane ovako, a dobrim dijelom će ostati, naravno, ukoliko kroz amandmansku fazu određene stvari ne budu dotjerane, da će predstavljati i dovoditi do dosta problema u praksi prilikom njegove primjene i prilikom njegove realizacije.

Član 2. koji je po mom mišljenju ključni član u cijelom ovom zakonu koji definiše šta je to diskriminacija ima 124 riječi. Dakle, to je neshvatljivo. I zato ja mislim zbog ove definicije, a

i zbog niza definicija poslije u samom ovom tekstu, da ćemo mi imati jako, jako puno problema prilikom njegove primjene.

I naravno, želim da kažem jednu stvar koja je prošle sedmice bila izuzetno aktuelna. Odmah nakon pojave ovoga zakona, pojavilo se jedno pismo Međureligijskog vijeća BiH, koje je jasno iznijelo svoje protivljenje ovome zakonu samo zato što tekst ovoga zakona, i odmah da kažem da ja podržavam ovo što je napisalo Međureligijsko vijeće zbog moralnih načela na kojima se zasniva ovo što su napisali ti visoki crkveni dostojanstvenici i zbog toga što je to u duhu sa našom tradicijom, i ja bih sada zaista želio da ljudi iz Ministarstva, budući da su oni upoznati sa ovim, daju jedan komentar i jedno viđenje ovoga što je dato od Međureligijskog vijeća, naravno, ukoliko je to moguće, budući da će taj njihov stav odrediti moj lični odnos prema ovom zakonskom tekstu.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Šaraba.

Imamo dakle prijavljenog gospodina Koprivicu koji je osjetio potrebu reći, kako je on zamjenik predsjednika nadležnog povjerenstva, reći par riječi, a nakon toga gospodin Zrno.

Izvolite, gospodine Koprivica.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Pozdravljam sve prisutne kolege delegate, kao i gospodu iz Vijeća ministara i ostale prisutne današnjoj sjednici.

Ono što hoću da kažem po pitanju Prijedloga zakona o zabrani diskriminacije je nekoliko rečenica. Vi znate da je prije nekih nepunu godinu dana prvi put se pojavila ideja o donošenju ovog zakona, da je na prijedlog pojedinih nevladinih organizacija, prije svega Helsinškog komiteta BiH i još nekih drugih, bio prijedlog da se donese ovaj zakon o zabrani diskriminacije, s obzirom da je to jedan od uslova za bezvizni režim BiH.

Mi smo na Komisiji u nekoliko navrata razmatrali i taj prijedlog zakona i ovaj koji je konačno u vidu prijedloga došao od strane Ministarstva za ljudska prava BiH. Ono što hoću da kažem po ovom zakonu to je ova priča upravo koju je gospodin Šaraba u uvodnom izlaganju napomenuo i stavove pojedinih nevladinih institucija i organizacija, odnosno Međureligijskog vijeća. Mislim da se u jednom dijelu tumačenja pojedinih odredaba ovog zakona, mada je ovo na dnevnom redu prvo čitanju, i sam zakon, znači ne bih u tom smislu ni komentarisao, ali samo da kažem da je ovo jedan opšti propis, po meni, on je okvirni opšti propis koji kao takav nije specijalni propis koji uređuje određene oblasti života u BiH. Prije svega, ja ga tako ne bih ni tumačio u vidu tumačenja pojedinih nevladinih organizacija o kojima je Slobodan maločas govorio. Znači specijalnim propisima, a prije svega porodičnim zakonodavstvom i jednog i drugog entiteta, ove oblasti se posebno regulišu. Znači, odredba specijalnog propisa je *lex specialis* u primjeni. Znači ona automatski, što praktično znači da se taj specijalni propis u procesu primjene prvenstveno primjenjuje. Ovaj zakon faktički zabranjuje znači sve vidove

diskriminacije u članu 2. A doduše, u pojedinim njegovim odredbama u završnom dijelu, u prelaznim i završnim odredbama, rečeno je u članu 24. da svi ostali propisi u BiH se moraju uskladiti sa ovim zakonom. To bi praktično značilo da bi se svi ostali propisi, koji se tiču svih vidova diskriminacije, morali uskladiti sa ovim zakonom.

Međutim, evo pred nama će biti amandmanska faza, mislim da ćemo imati priliku da se o tome svi izjasnimo. Dati naravno priliku svima nama da ko smatra da su odedene odredbe nepotrebne da ih amandmanskim putem izmijenimo. Mislim da ovaj zakon može biti jedna dobra osnova i da nakon usvajanja, današnjeg usvajanja u prvom čitanju, da se u roku od 15 dana, kako je to predviđeno i Poslovníkom, ulože odgovarajući amandmani, a i ja bih volio ovom prilikom čuti posebno stav i mišljenje gospodina iz Ministarstva za ljudska prava, s obzirom da su oni bili uključeni i s obzirom da su oni sačinili prijedlog ovog zakona.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Nećemo uskratiti želju ovdje nazočnom resornom ministru da se obrati Domu, ali imam sada još, iscrpit ćemo diskusije, pa prije samog izjašnjavanja, ako se slažete, da čujemo resornog ministra.

Dakle, za riječ se javio gospodin Zrno, pa gospodin Rajić, ne znam da li ima još prijavljenih. Ima još tri, četiri, polako, ja ću to posložiti, brzinu vašeg dizanja ruku.

Izvolite, gospodine Zrno.

BRANKO ZRNO:

Hvala lijepo.

Ja se nisam danas pripremio za veliku raspravu, jer držim da danas smo u prvom čitanju, znači danas govorimo o principima zakona. I principe zakona treba podržati. Međutim, evo već iz dosadašnje diskusije, a jasno je da je ovaj zakon već uzburkao duhove u BiH, da je izazvao ogromnu pažnju, evo već par puta spomenuto Međureligijsko vijeće, s tim što je Međureligijsko vijeće išlo i sa posebnim priopćenjem u kontekstu prihvatanja ovoga zakona, odnosno u kontekstu onoga što ovaj zakon sadrži.

Htio sam samo par riječi kazati o tome što jeste i time i dilema kada je riječ o ovome zakonu. Meni se čini da mi ovdje svi nekako na sličan način promišljamo i teme i dileme ovoga zakona i njih je uistinu puno. Generalno, generalno gledajući, odnosno iščitavajući naslov ovog zakona, gdje stoji *Zakon o zabrani diskriminacije*, mislim ni u snu nikome nije biti protiv Prijedloga zakona o zabrani diskriminacije, jer temelji suvremene demokracije, svjetske, uistinu počivaju baš ... ovo je temeljni zakon moderne demokracije, na temeljima zabrane svakoga oblika i svakoga vida diskriminacije.

Ja nas ne bih stavio u jedan prostor koji je, hajde, po nečemu arhaičan, po nečemu specifičan, po nečemu ovakav ili onakav. Međutim, vrijednosti koje su našle mjesto u ovome zakonu uistinu jesu za temeljitu raspravu, temeljit razgovor, dogovor i, na kraju krajeva, za

izmjene. Jer ovdje, jasno je, postoji, već u društvu postoji, ona je u društvu već iskazana, postoji dilema. Dilema koja je najprije općedruštvena dilema, jer mi možemo govoriti o dimeziji društvenog morala, ali isto tako ne smijemo zaboraviti ni osobnu dilemu, jer svi mi ipak i osobno baštinitimo određene moralne norme, a, oprostite, ovaj zakon uistinu počiva na moralnoj, odnosno trebao bi počivati na moralnoj odrednici i svakoga pojedinca, ali i društva kao cjeline.

Znači, što to jeste moral na kojemu se temelji Prijedlog zakona o zabrani diskriminacije? I o tome treba, mislim, temeljito raspraviti. Mi koji ovdje jesmo, makar osobno kad o tome govorim, ja osobno baštinim određene tradicijske moralne vrijednosti za koje držim da apsolutno nisu u sukobu sa, po meni, normalnim demokratskim vrijednostima suvremenog svijeta, ali jesu sa nekim nazorima koji se bez obzira na ono što je kazalo Međureligijsko vijeće, a mi to moramo, htjeli mi to ili ne, moramo uzeti u obzir, jer Međureligijsko vijeće BiH, ne govorim u svoje, govorim u ime onih čiji su ... oni moralna vertikala a takvih je 80 najmanje postotak u ovoj zemlji. Znači u kom tom kontekstu, društvenom i osobnom, mi se moramo očitovati o ovome zakonu? Odnosno, mi moramo intervenirati kada je riječ o ovom zakonu.

Određene predradnje su poduzete. Postoje amandmani koji su pripremljeni na ovaj zakon. Od odnosa prema prijedlogu izmjena i dopuna, odnosno amandmanskog mijenjanja ovog zakona, zavisiće osobno i moj stav, a nadam se isto tako i stav cijelog našega kluba. Za danas o dilemama toliko.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Gospodin Rajić. Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, iako danas govorimo o načelima zakona, mislim da smo dužni progovoriti koju riječ o jednom općem okviru o kojemu se pokrenula rasprava, odnosno najprije prijedlog izrade ovog zakona i njegovog stavljanja u parlamentarnu proceduru.

Dakle, niko razuman ni ovdje među nama ni u svijetu ne može biti protivnik jednog zakona koji zabranjuje diskriminaciju po svim osnovama, pogotovo ne može biti protiv onaj ko je imao prilike iskusiti diskriminaciju u svom životu. Ja sam na sreću ili nažalost bio u onoj državi često izložen ... različitim oblicima diskriminacije i znam kako to izgleda kad ste lošiji od ostalih zato što izgledate drugačije, ili se zovete drugačije, molite se Bogu drugačije ili nešto drugo. I protiv sam svih oblika diskriminacije koji proizilaze iz prirode. Dakle, iz boje kože, iz vjere, iz rase, iz nacije, znači protiv svakog onog obilježja kojeg mi nismo mogli birati. Tu vrstu zaštite tražim za sebe, tražim za sve one ljude koji žive u ovoj zemlji.

Tražim naravno i onu vrstu zaštite za druge manjinske skupine čiji je to izbor, čiji je to svjetonazor, odnosno nadzor i pogled na život, čudoređe, ali se bojim, ovo što je kolega Šaraba rekao, jedan ovako kobasičast, nezgrapnan, predugačak tekst članka 2. postavlja pitanje definicije

moguće diskriminacije tako široko da se bojim da ne postoji nikakav način i mogućnosti da se odbranimo od optužbe.

Dakle, tko god želi po odredbama članka 2. tužiti bilo kojeg pojedinca, instituciju u BiH da čini diskriminaciju, vrlo lako mu je uspjeti u tome jer je tako široko postavljeno.

S druge strane, u nekim odredbama kasnije vidi se da teret dokazivanja je tipično anglosaksonski rezon, pravni teret dokazivanja nevinosti na tuženome, što nije u skladu sa evropskim pravom, nije u skladu sa mojim shvaćanjem utuživanja i dokazivanja pravednosti .../nakratko isključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Uključite se.

BOŽO RAJIĆ:

... i sutra da se bavim diskriminacijom i nije teret na njemu da dokaže da ja to činim, nego na meni da sam nevin. U moju glavu to ne ide, možda je moja glava tijesna, ali tako je.

Dakle, i ovo što su kolege spomenule do sada, mi smo zemlja koja pripada Evropi, srednjoj Evropi, Mediteranu, kolijevki svjetske civilizacije, ne samo naše evropske, mi imamo svoja civilizacijska postignuća, svoje moralne vrijednosti, čudoređe, tradiciju, vjerski kodeks, moral koji je propisan i ne možemo biti gluhi na stajališta koja su iznijeli predstavnici svih religija u BiH koji predstavljaju puno više od 80%, što je kolega Zrno rekao, naših glasača stanovnika BiH. O tome ćemo vjerojatno kroz amandmane izraziti pojedinačno i kao klubovi svoj stav. Ja se nadam da će i Klub Hrvata na takav način reagirati vrlo konkretno.

Međutim, ono što mene zabrinjava, dakle apsolutno sam na strani svih onih koji mogu biti ugroženi različitim oblicima diskriminacije zbog nečega što oni jesu, a nisu to mogli birati. Međutim, ja se plašim zloupotrebe od onih skupina, pojedinaca, grupacija koji po vlastitom izboru jesu to što jesu. Mislim da se razumijemo o čemu govorimo. I jesam za zaštitu njihovih ljudskih i građanskih prava, sloboda, političkog djelovanja, prava na imovinu, sticanje, nasljeđivanje itd., ali sam protiv toga da nam se na mala vrata i kroz ovaj zakon nameće kriterij tih manjinskih skupina koji hoće promijeniti naše čudoređe, naš civilizacijski prag koji smo postavili sebi, ne mi nego generacije tisuću godina prije nas.

I u tom smislu mi se čini da mi se nalazimo u ozbiljnom iskušenju da otvorimo vrata da jedna manjinska skupina bilo koje vrste, koja je izabrala svoj pogled na život i svoj način življenja, nama nametne pravilo da i mi moramo živjeti tako, u protivnom mi vršimo diskriminaciju. Prema tome, trebat će dosta pameti i filigranskog rada na ovome zakonu u drugoj fazi kad bude razgovora da ne padnemo u takvu zamku iz koje se nećemo moći izvaditi.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rajiću.

Gospođa Čolo. Izvolite.

ALMA ČOLO:

Hvala, predsjedavajući.

Iako danas mi raspravljamo o ovom zakonu u prvom čitanju, nije možda uredu da ovoliko diskutujemo, ali ne znam koliko ćemo imati mogućnosti amandmanski da popravimo zakon, jer je zakon dosta obiman. Sadrži jako puno članova i čini mi se da je došlo do određenog prenormiranja, da previše u svakom članu ima toliko odredaba i toliko činjenica da je, čini mi se, ova oblast prenormirana.

Ja sam imala priliku da vidim jedan zakon o zabrani diskriminacije, koji je došao u Komisiju za ljudska prava, Zajedničku komisiju oba doma, kojeg su radile nevladine organizacije i taj zakon nije ušao u parlamentarnu proceduru jer je uspostavljena radna grupa pri Ministarstvu za ljudska prava, koja je trebala da pripremi zakon i, evo, sad je ovaj zakon pred nama. Jedina dobra stvar u odnosu na taj prethodni zakon je, po meni, da je centralno tijelo za zaštitu od diskriminaciji Institucija ombudsmena na nivou BiH, a to je ovim prethodnim zakonom trebalo da bude posebno neko tijelo koje je trebalo biti uspostavljeno na nivou države, što mislim da nije dobro jer imamo instituciju za ljudska prava koja bi se trebala baviti pitanjem diskriminacije.

Naravno, i ja mislim kao i svi prethodni poslanici da niko ne može, niko pametan ne može biti protiv ovog zakona, jer mi znamo da smo zemlja koja želi da postane kandidat za članstvo u EU, a strategija proširenja EU je i Amsterdamski ugovor kojim je doraden ugovor iz Mastriha EU. Obavezuje sve zemlje članice koje žele da postanu kandidati za članstvo u EU da poštuju ljudska prava i temeljne slobode koje su garantirane prvenstveno Evropskom konvencijom i svim drugim međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima.

Međutim, ja evo postavljam pitanje (vidim da je gospođa Đuderija tu koja je radila na ovom zakonu, saradnica gospodina Halilovića, ministra za ljudska prava) ja postavljam pitanje: Da li je trebalo ovako prenormirati član 2., jer mi imamo Protokol XII., a to je Protokol koji zabranjuje diskriminaciju. Imamo član 14. Evropske konvencije koji se odnosi na zabranu diskriminacije. Imamo Ustav BiH koji definiše pitanje diskriminacije. Ja postavljam pitanje da li je trebalo ovoliko u članu 2. navesti razloga za diskriminaciju, eventualnu jer čim prenormirate i hoćete sve slučajeve da regulišete jednim članom zakona, dovodite se u situaciju da eventualno neki novi slučaj neće se moći obuhvatiti ovim članom, jer i u Evropskoj konvenciji vam stoje svi oni slučajevi po osnovu spola, rase, ne znam, svi drugi slučajevi ili drugi status. Tako i u Evropskoj konvenciji stoji. Pod *drugi status* možete podvesti sve ovo, pa i ovo što se meni ne sviđa, ovo spolno izražavanje, spolna orijentacija, ja to otvoreno kažem. Ja ne želim da to stoji u zakonu. Ne sviđa mi se da stoji, jer mislim da je to neki drugi status i možemo mi podvesti i to pod taj drugi status.

Tako da ovo, čini mi se, da je zakon previše normirao neke stvari. Ja bih voljela da je on jednostavniji i ne znam koliko ćemo amandmanski moći popraviti ovako decidno pravno reguliranje kojim ste vi pristupili pri izradi ovog zakona. Ja bih voljela jedan odgovor stručni od ljudi koji su radili na ovom zakonu.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Iscrpit ćemo diskusije i dat ćemo i sa zadovoljstvom ćemo poslušati, sa zadovoljstvom resornog ministra, gospodina Halilovića.

Sljedeći se za riječ javio gospodin Rančić, pa Jović, pa profesor Neimarlija.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Dakle, prije mene su kolege dosta kazale vezano za ovaj naš zakon. Koliko ja vidim, niko od nas ne spori stvarnu suštinsku zabranu protiv svih oblika diskriminacije. Vidim visok stepen i podržavanja stavova Međureligijskog vijeća, što naravno ni ja ne sporim. S obzirom da su moje kolege dosta govorile, ja ću možda samo dvije ili tri stvari kazati vezano, s obzirom da je rasprava o principima ovog zakona.

Nesporno je da je krivičnopravna odgovornost najstrožija društvena odgovornost. Meni se čini da, pa dakle i krivična djela su najteža djela, a meni se čini da ovim zakonom su neke stvari urađene srožije nego kada je u pitanju krivičnopravna odgovornost. Pa npr. u članu 3. kao djelo ili mogućnost se propisuje da i kad nije došlo do konkretnog čina na posredan ili neposredan način do diskriminacije, nego je to samo moglo dovesti do toga da se to smatra tim činom, dakle, čini mi se da takva praksa nije čak ni u krivičnopravnoj oblasti.

Druga stvar o kojoj želim govoriti jeste pitanje tereta dokazivanja, a vezano za zaštitu od diskriminacije kroz ove razne procese vezano za ombudsmene, za upravnu zaštitu, zaštitu u upravnom postupku, u sudskom postupku, a o čemu je govorio poštovani kolega Rajić. Član 15. prebacuje teret dokazivanja vezano za postupke iz člana 12., dakle sudske postupke na tuženu stranu. Tu je izuzetak kod općeg pravila vezano za kaznene, krivične, parnične, ne znam, i sve druge postupke: da je teret dokazivanja na onom ko tuži i sud naravno da zajedno utvrde nečiju odgovornost.

Naravno da u obrazloženju ovog zakona stoji da to proizilazi, na strani 15. ovog zakona, ... iz direktive Vijeća broj 97/80 Evropske komisije od 15. 12. 1997. godine, ali ovdje se govori o teretu dokazivanja u slučajevima diskriminacije na osnovu spola, a u članu 15. vezano za član 12. govori se o teretu dokazivanja tuženoga u svim sudskim postupcima, a ne samo kako ovdje stoji u ovoj direktivi na strani 15. Doduše, na strani 19. obrazloženja ima dosta ovdje nejasnoća. Prvo kaže, gore na početku, da su u pitanju poglavlja od XI. do XVII. (Postupci za zaštitu od diskriminacije) 'potrebno je uzeti u obzir činjenicu da evropsko pravo utvrđuje da je pravo na zabranu diskriminacije regulirano zakonom na isti način kao uporediva domaća prava'. Nije tačno. Ako bi uporedili ovu oblast sa krivičnopravnom zaštitom građanskom, upravnim postupkom, upravnim sporom, evo uzmite, ne znam, disciplinskom odgovornošću, tamo je teret dokazivanja na onom ko tuži i sudu, a nije na tuženoj strani. I ne može stajati da je ova oblast uređena na način kako je to urađeno u drugim, je li, ovim oblastima u domaćem pravu.

Dalje u obrazloženjima u četvrtom pasusu isto tako govori da i rasna direktiva, član 8., i direktiva za jednakost u postupku zapošljavanja prebacuje teret dokazivanja na tuženu stranu.

Međutim, još jedna stvar je sporna u obrazloženju. U četvrtom pasusu ili petom, pročitat ću i kaže: 'Koje činjenice će biti dovoljne da sud ili upravni organ uzme kao dovoljne da prebaci teret dokazivanja na tuženu stranu, zavisit će od činjenica slučaja i razvijanja prakse.' Dakle, u obrazloženju stoji da će sud ili upravni organ od slučaja do slučaja odlučivati koje su to činjenice dovoljne pa da on kaže hoće li taj teret prebaciti na tuženu stranu ili neće. U zakonskom rješenju uopšte ne stoji tako. Eksplicite piše da je teret dokazivanja na tuženoj strani. Dakle, bilo ko da vas tuži, bilo koju osobu ili instituciju, vezano za diskriminaciju, vi ste krivi unaprijed, čim vas tuži, i sud će tako presuditi, dosudit će zahtjev tužiocu, ukoliko vi kao tužena strana ne uspijete uvjeriti sud da niste krivi. E onda, sad postavljam pitanje: Koliko se ovakvim načinom i ovakvim pristupom i ovakvim direktivama krše prava tužene strane? Dakle, i tuženi bi, je li, trebao biti fizička osoba koja ima, evo recimo, ista prava i obaveze kao i onaj koji tuži. Da li se na ovaj način krše prava na pravičnost, jednakost pred sudom, zakonom itd.?

Evo, to su neke moje dileme vezano za ovaj zakon, kada su u pitanju principi ovog zakona.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Dakle, čuli smo da nisu dvojbeni samo moralna i tradicijska načela, nego i neka pravna načela koja već imamo u našem pravnom sustavu.

Gospodin Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedatelju.

Pozdravljajući Vas i supredsjedatelje, poštovane kolege, i sve danas nazočne ovom skupu, ja imam jedno ili dva načelna pitanja ili ukazao bih na nedosljednost kod predlagatelja ovakvog jednog zakona, a ono se odnosi u činjenici i podsjetio bih da u članku 1. kaže: 'Sukladno Ustavu BiH, ustavima entiteta i Brčko Distrikta', a ne postoji kategorija administrativnog ustroja BiH ovde navedena, koja također posjeduje i Ustav i ministarstva.

A sigurno, kod predlagatelja nužno se nametnulo pitanje u daljem dijelu teksta zakona kada je u pitanju primjena, jer u BiH od toliko ili tko zna koliko puta se kaže da obrazovanje i znanost, kultura, šport i formiranje na razini je županije. A onda kad je poglavlje u kojem se govori da je područje primjene, onda neizostavno ima županija. Ili kada je u pitanju sudbeni dio, vođenje evidencija, oprostite da li je, da, kada je upitanju nadležnost, rokovi i izvršenje o sudovima, kažu, u oba entiteta. I, onda, da ne bih izostavno, bilo i Distrikta Brčko, a nema i znamo i svjedoci smo i svjesni smo toga da na razini županija postoje i sudbena, znači kompletna trodioba vlasti na toj razini.

Evo, na taj dio sam htio ukazati i da bi trebalo, prije nego što se izjasnimo o zakonu, vidjeti i taj segment i to ispraviti. Jer, bojim se, napraviti ćemo nove, a ja se radujem ovome zakonu. Ako je itko diskriminiran u ovoj zemlji, barem po jednom segmentu .. informiranje, to su Hrvati ove zemlje. I nadam se duboko i vjerujem da ćemo kroz ovaj zakon i to prepoznati.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.
Profesor Neimarlija. Izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

Pridružujem se riječima kolege Jovića da i mene raduje zapravo priprema ovog zakona i cijeni napor zaista koji je uložen u izradu ovoga teksta. Znamo da je ovo jedan od evropskih zakona a znamo da regulira probleme koji su jako prisutni u našem društvu. Na ovu konstataciju kolege Jovića, ja bih dodao, recimo, da držim da su kod nas u BiH danas ugroženi i Hrvati i Bošnjaci i Srbi kao manjine, recimo, u različitim dijelovima BiH, i to je, mislim, najizrazitiji vid diskriminacije po mom sudu, ali uz sve pohvale sastavljačima ovoga teksta, o razlozima njihovog uvažavanja, očigledno i intervencija predstavnika međunarodnih organizacija, institucija, ja bih sa svoje strane također istakao nešto, zapravo ponovio, nešto što je kazala kolegica Čolo, kada je ustanovila da je ponuđeni tekst zakona prenормiran. I, sa svoje strane bih preporučio ako je moguće, a očigledno nam to predstoji u ovoj sada amandmanskoj fazi, da amandmanima uravnotežimo opće, da tako kažem, norme zakona sa ovim konkretnim njegovim normama koje sadrži. Jer, bojim se da tu nedostaje i tu se javlja ova prenормiranost u smislu, recimo, da već član II Ustava navodi (stav 4. iz člana II) ... oblike diskriminacije i onda ide dalje.

I to je, recimo, evo razlog za jednu moju ozbiljnu dilemu koju sam imao kada sam se susreo prvi put sa tekstom zakona, a tu je predlagač sigurno imao svoje razloge, vjerovatno će mi odgovoriti, usljed kojih sam smatrao i smatram i sada da je ovaj zakon sretnije bilo nazvati zakonom o sprečavanju i kažnjavanju diskriminacije. Jer, diskriminacija je zabranjena Ustavom i evropskim poveljama i svim zakonskim aktima koji su, zapravo, ... imaju važenje nadzakonsko, da tako kažem. I, stoga sam držao da ovaj tekst, u neku ruku, njegov sadržaj upućuje također na to da se zapravo radi o sprečavanju za šta postoji, kažu, logika da zakoni ne sprečavaju, da im nije funkcija, šta bi radili onda pravnici i advokati, da im nije funkcija da sprečavaju nego da kažnjavaju za kršenje zakona. Ali držim da je sadržaj teksta takav. I u tom smislu dodao bih da su potrebne ove primjedbe pravne i moralne naravi, koje smo čuli, ja bih dodao da i nešto što čak u neku ruku na prvi pogled nadilazi strogo pravno, moralna diskurzivna polja nekakve naše diskusije, kao civilizacijska vrijednost, a što ovdje nije precizno razjašnjeno, upravo zbog karaktera zakona u smislu, recimo, da u članu 2. kaže se 'zabrana diskriminacije', ovo načelno dakle tematiziram, 'primjenjuje se na sve javne organe kao i na sve fizičke ili pravne osobe, kako u javnom tako i u privatnom sektoru'. Javni i privatni sektor su vrlo ozbiljne kategorije da bi se ovako, po meni, jednostavno normirale, jer bojim se, kako je kolega .. odmah na početku kazao, da ako bi usvojili, recimo, u ovakvom tekstu zakon, Bog sami zna koja bi sve bila moguća tumačena i ko bi trebao da definiše, recimo, javni i privatni sektor, između ostalog. Jer, to su dakle ne samo pravne nego i političke, kulturološke pa čak i civilizacijske kategorije.

Stoga držim da ovaj, mada imamo evo sedam dana pošto je skraćeni postupak, skraćeni postupak jeste predložen, nadam se da ćemo moći, mada nisam siguran da li će nam biti dovoljno ovih sedam dana, da zaista u koordinaciji i intenzivnoj, ja bih rekao, saradnji sa predlagačem

zakona probamo da nađemo optimalna rešenja. Zakon je važan, treba nam, jedan od evropskih zakona, razumijemo i delikatnost nekih mogućih područja njegovog eksploatiranja, ja bih rekao, pravnog imamo iskustva sa sličnim zakonima i u Hrvatskoj i u Srbiji, preporučujem za ovu fazu sad amandmansku da maksimalno koristimo iskustva iz Hrvatske i Srbije. U ta iskustva se uklapaju i primjedbe koje smo dobili od nevladinih organizacija, iz nevladinog sektora koji treba zaista cijeniti, napose naravno i ovo iz očigledno kod nas iz najmoćnije nevladine organizacije, a to su religijske zajednice koje su ovdje imale glasnogovornika u Međureligijskom vijeću. I stoga dakle, evo, nisam siguran da li nam je u potpunosti primjerena ova procedura sa skraćenim postupkom, nadam se da ćemo biti u prilici ipak da za ovih sedam dana napravimo poboljšanja kroz ove amandmane, pa bih u tom smislu možda bilo dobro i da nam se predlagač izjasni da li nam je dovoljno sedam dana, imajući u vidu sve ove primjedbe i sugestije koje smo do sada čuli.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, profesore Neimarlija.

Mi ćemo svakako voditi računa da ta skraćena procedura traje kraće nego osnovni zakonodavni postupak i Kolegij će imati u vidu dakle sve ovo što je danas izneseno i, ako bude potrebno, produžiti amandmansku fazu djelovanja kako bismo dobili zakon koji je primjeren našoj zemlji.

Mislim da bismo ako se slažete da čujemo uvaženog ministra Halilovića, prije nego što pristupimo izjašnjavanju o prijedlogu, jer evo, ministre, čuli ste sva razmišljanja zastupnika u ovom domu, izvolite.

SAFET HALILOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući Doma naroda, poštovani delegati, ja nisam imao namjeru bilo što da govorim, ali čini mi se da poslije ovih određenih intervencija da su stvari više zamagljene nego što su bile na početku iako, naravno, to su sve bile, mislim, dobronamjerne sugestije da se pokuša dobiti jedan koherentni, tako da kažem, tekst zakona.

Ja ću pokušati da približim sliku cjelovitosti pristupa i sve ono što je opredijelilo predlagače na ovakva rješenja. Dakle, na početku onako treba reći da je od strane Ustavnopravne komisije Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku ovaj predloženi tekst zakona u cijelosti podržan. Prijedlog ovog zakona zasnovan je na konceptu jednakosti ljudskih bića, što u suštini predstavlja centralni pojam svih temeljnih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima, počevši od Povelje UN. S obzirom na to da je u sadašnjem Ustavu BiH naglašen primat ovih konvencija nad svim domaćim zakonima, ovaj koncept kao takav ulazi u samu osnovu zakona na nivou BiH za zaštitu ljudskih prava građana BiH i promoviranje njihovih jednakih prava i mogućnosti. Prilikom izrade ovog zakona, predložena rješenja smo zasnovali na suštinsku univerzalnost i nedjeljivost, odnosno koncept jednakosti svih ljudskih bića u relevantnim međunarodnim konvencijama. Radi toga su ponuđena rješenja u okviru ovog zakona tretirana kao univerzilara i nedjeljiva na cjelokupnoj teritoriji pod jurisdikcijom BiH, te kao takva predstavljaju i osnovni razlog za donošenje ovog zakona.

BiH dodatno obavezuje i nastojanje da postane članica EU, a članstvo u EU je uslovljeno usvajanjem antidiskriminacijskog zakonodavstva i njegovu primjenu u praksi. U vezi s navedenim obavezama, za BiH je potrebno naglasiti i važnost direktiva Vijeća EU koje i BiH kao članicu Vijeća Evrope obavezuje na poštivanje principa nediskriminacije i iz toga proizilaze ova rješenja.

Dalje, osim navedenog razloga potrebno je naglasiti i preporuku UN Komiteta za rasnu diskriminaciju, koji je dostavio BiH Preporuku broj 13 koja glasi: 'Komitet predlaže državi članici da propiše sveobuhvatne upravne, građanske ili krivične antidiskriminacijske zakone koji zabranjuju djela rasne diskriminacije prilikom zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja, zdravstvene zaštite, socijalnog osiguranja, uključujući penzije, obrazovanje i javni smještaj.' Slične preporuke koje se odnose na druge oblike diskriminacije dostavljene su i od strane ostalih komiteta, i to Komiteta za ljudska prava, Komiteta za ekonomska, socijalna i kulturna prava i Komiteta za građanska i politička prava.

U skladu sa navedenim razlozima i obavezama u sadržaju ovog zakona uključeni su svi relevantni evropski standardi i slična rješenja koja su usvojile i druge zemlje u regiji i Evropi. Također, treba naglasiti da je od strane OSCE-a, Evropske komisije i OHR-a dobijena podrška za rješenja utvrđena u ovom zakonu.

Posebno tijelo za borbu protiv diskriminacije je ova preporuka Evropske komisije i nekih specijaliziranih agencija ... i člana 13. .. rasne diskriminacije. Da to preskočim, dakle za implementaciju zakona u .. ovom važnom poglavlju koje se odnosi na centralno prikupljanje podataka o predmetima diskriminacije.

Dakle da skratim, ovaj zakon koji je urađen, Zakon o zabrani diskriminacije BiH na osnovu kojeg su održane javne rasprave o predloženom tekstu, i to jedna u Sarajevu 20. 11. 2008. i druga u Banja Luci 24. 11. 2008., sadržavao je sva ova rješenja. Tekst Nacrta zakona o zabrani diskriminacije bio je prezentiran i na web linku te je i na ovaj način u cjelini bio dostupan javnosti, te su zainteresirani građani i ineresne grupe mogli elektronskim putem dostaviti do početka decembra 2008. godine svoje pismene sugestije, što su neke od nevladinih organizacija iskoristili, kao što su ... zajednica, zatim Savez sindikata BiH, Udruženje osoba s invaliditetom, Međureligijsko vijeće itd.

Danas smo imali priliku da diskutujemo samo o nekim od ovih aspekata prijedloga koji su došli. Također u skladu sa zaključkom Vijeća ministara od 13. 3. obavljene su dodatne konsultacije sa predstavnicima Misije OSCE-a, OHR-a, Evropske komisije, Institucije ombudsmena BiH i entitetskih vlada. Prema tome, naše je mišljenje da zastupnici Doma naroda pred sobom imaju jedan prihvatljiv, usaglašeni tekst te da se otvori prijedlog da se on usvoji.

S obzirom na ove konkretne, pokušat ću sasvim kratko da se osvrnem, prijedloge, odnosno mišljenja, sva ona na određen način stoje. Međutim, ja sam ovu genezu neku pokušao ovdje da prezentiram, ... da kažem što je dovelo do takvih rješenja. Konkretno ovaj član 2. kad se kaže da je prenormiran? Znači koja je bila prva formulacija koju je ponudio predlagatelj? Bila je samo jedna rečenica: 'Svaki oblik diskriminacije je zabranjen.' I tačka. Međutim, drugi učesnici u

raspravama zainteresovanih ... tražili su dodatno uključivanje ovih atribucija za pojedine ove kategorije, i to je dovelo do ovakvog stanja.

Također, ja ne znam, nije mi jasna ova intervencija gospodina poslanika Jovića. Ja ne vidim u ovom zakonu u članu 1. bilo kakvo pozivanje na više osnova. Ovdje samo kaže u stavu (2) član 1. *U skladu sa Ustavom BiH i međunarodnim standardima* i ništa više. Stava (2) članka 1. molim!

IVO MIRO JOVIĆ:

Stavka (2) članka 1., ispričavam se

SAFET HALILOVIĆ:

Da, da. Nema ništa tu u ovome zvanično (to je neka možda radna verzija, ne znam, nije mi jasno) u ovom zakonu, upravo, evo ja imam pred sobom ovaj tekst. To je onda neka tehnička greška, ne znam šta je.

/zajednička diskusija/

SAFET HALILOVIĆ:

Dobro, možemo dalje. Što se tiče člana 3. stav (2) o karakteru toga, posve je preuzet, tako da kažem, duh evropske direktive u pogledu formulacije. Također, član 15. .. dokazivanja, evropska direktiva je tu u potpunosti prenesena itd. itd. Međutim, jedna od čini mi se suštinskih stvari koja se tiče amandmana od Međureligijskog vijeća i ovih kasnije na osnovu toga formuliranih amandmana, naravno da se o tome može, pravo poslanika je da donose amandmane i da usvajaju zakon. Meni se čini da ovaj amandman pod h) koji je predložen je sadržan praktično u tački c) člana 5. Što se tiče ovog amandmana pod g), naravno, na poslanicima je da se oni o tome izjasne.

Dakle, da ja ovdje ne bih polemizirao ili iznosio kontraargumente za pojedina rješenja, pokušao sam samo naznačiti okvir u kome su se kretali predlagачi izrađujući ovaj zakon čija procedura je trajala više od godinu dana, sa nizom aktera, učesnika itd. i naravno da je predlagач otvoren i za ovu sljedeću fazu usaglašavanja do narednog zasjedanja, kada bi ovi amandmani predloženi bili ukoliko se usaglasile ili akceptirani i predlože na Parlament.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa ministru Haliloviću.

Ja predlažem zastupnicima (dakle, čuli smo ovlaštenog predlagatelja, znamo što smo sve primijetili u raspravi o načelima), dakle, sada smo imali jednu kratku konsultaciju da ne otvaramo raspravu o ovome što smo čuli. Ja mislim da nakon ovog što je rekao uvaženi ministar Halilović ostaju sve naše dvojbe koje smo mi iskazali. Sugerira Kolegij da prihvatimo ovaj zakon u prvom čitanju ali da ga razmatramo u osnovnom zakonodavnom postupku, dakle po redovitoj proceduri, da nam ostane dovoljno prostora za amandmansko djelovanje, jer gotovo da

nije bilo diskusije koja nije bila toliko utemeljena, da je nužno raditi dakle u osnovnom zakonodavnom postupku na popravcima ovoga zakona.

Ja sad iznosim dakle stajalište Kolegija. Na vama je da se odlučimo za to, ali ne zatvaram raspravu. Ako netko želi još nešto konkretno? Gospodine Joviću, izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ja doista trebam reći da pred sobom imam Prijedlog zakona, konkretnog, o kojem govorimo i, gledajući kod kolege u bosanskom jeziku, nisu to dva zakona. Zapravo ne radi se o istom zakonu, nego kao da su dva zakona. Zašto je to tako, ja to ne znam, ali želim reći, ja nisam imao diskusiju da bih diskutirao, nego da bih poboljšao i ukazao na neka rješenja koja bi bila kvalitetnija.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.

Akt o kojem vi govorite i kod mene je u ruci. Dakle, u članku 1. u stavku (2) točno stoji ono što ste vi citirali. Ako ste to primijetili i kod drugih kolega, znači mi imamo dva različita drafta koje je dobio Dom naroda. No, popraviti ćemo to, prije toga ćemo utvrditi s predlagateljem koji je relevantan akt koji je pred nama, jer su došla dva u Dom naroda, i to ćemo popraviti u amandmanskoj fazi.

Ne zaključujem raspravu, pitam ima li potrebe još netko za diskusiju?

Ja molim dakle Tajništvo Parlamentarne skupštine, očito je da su u dva maha dolazili akti iz resornog ministarstva, da se utvrdi zbog čega je to tako. Ja mogu pokazati ovdje da se spominju ovdje dakle: Ustav BiH, ustavi entiteta i Brčko Distrikta. Toga nema ovdje, recimo, kod kolege Tihića, pa bih molio da se otkloni taj problem vjerodostojnosti akata koji su dostavljeni jednom, drugom i trećem klubu, odnosno da idemo s vjerodostojnim aktom u komisijsku fazu, u amandmansko djelovanje.

Dakle, ... očito se nitko ne javlja. Ja zaključujem raspravu. Predlažem, prijedlog je Kolegija da prihvatimo ovaj zakon uz sve ove nedostatke u prvom čitanju, i da u nastavku procedura ide po osnovnom zakonodavnom postupku. Dakle, idemo po redovitoj proceduri.

Tko je „za“ ovakav prijedlog Kolegija?

Jednoglasno.

Dakle, prihvatili smo ovaj zakon u prvom čitanju i u nastavku je redovita procedura.

Prelazimo na točku 8.

Točka 8. je:

Ad. 8. Prijedlog zakona o trošarinama BiH (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Skraćeni je postupak i ovdje nećemo dirati u taj skraćeni postupak jer se ovdje radi o zakonu toliko bitnom za BiH, kako mi je rekao, prenosim vam, pokušat ću to autentično prenijeti, ministar Vrankić. Dakle, riječ je o milijun maraka dnevno u proračunu, ili to nije došlo u proračun. Dakle, moramo o tome voditi računa.

Dobili ste Mišljenje Povjerenstva za financije i proračun. Zastupnički dom je usvojio s jednim amandmanom ovaj prijedlog zakona. Mi ćemo dakle danas imati raspravu u prvom čitanju i odmah nakon ove sjednice ćemo imati i komisijsku fazu, održat ćemo sjednicu i razmotriti ga da se stvori uvjet da u četvrtak imamo to na raspravi na 31. sjednici Doma naroda.

Ja otvaram raspravu o proceduri, skraćeni postupak.

Molim da se izjasnimo o tome tko je „za“ proceduru skraćenog postupka?

Već jesmo rekli, ali evo, dakle ja sad neću spriječiti bilo koga tko želi progovoriti o ovom zakonu i prije prihvatanja u prvom čitanju.

Predsjedavajuća Komisije, gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, evo vidite, mislim da je gospodin Ilija Filipović rekao otprilike da donošenjem ovog zakona doći će do povećanja fiskalnih prihoda na godišnjem nivou za oko 170 miliona i da je to osnovni razlog koji opredjeljuje da svakodnevne gubitke skratimo. Vidite, Komisija je završila svoj posao i ona je donijela odluku, prihvatila je principe zakona i uputila zakon u proceduru i donijela je jednoglasno zaključak da Komisija za financije i budžet Doma naroda predlaže Domu naroda Parlamentarne skupštine da amandmanska faza traje 24 sata od dana usvajanja Prijedloga zakona o akcizama u prvom čitanju. To znači da bismo na sljedećoj sjednici imali ovaj zakon u drugom čitanju.

Eto tako, predlažem da ovo usvojimo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala ljepa gospođi Majkić.

I, gospodin Ibrahimpašić. Izvolite.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Evo samo, mislim da je važno radi zapisnika. Nas su i poslodavci preko Ekonomsko-socijalnog vijeća zamolili da ovaj zakon što prije usvojimo kako bi se deblokirala sredstva vezana za ovih 10 feninga za naftu. Mislim radi zapisnika da se to zna, ako nemaju poslodavci ništa protiv, ne znam zašto bi imao neko od nas?

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Profesor Ivanić. Izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Mogu razumjeti predlagača zašto predlaže da to ide u skraćenu proceduru, ali mislim da to nije dobro. I ja ću biti protiv skraćene procedure, zato što mislim da je trebalo puno širu javnu raspravu o ovom zakonu napraviti. Ovo je jedan od suštinskih zakona, efekti su 170 miliona budžet i 120 miliona za puteve. To znači da efekti ovog zakona su prosječno po nekom članu porodice u BiH 75 do 80 maraka godišnje. Ovaj zakon ima smisla, ali pod jednim uslovom: imalo je smisla možda čak i više povećati akcize ali pod uslovom da se uvela niža stopa PDV-a na osnovne proizvode i da na taj način onda bogatiji slojevi stanovništva više doprinose punjenju budžeta, a da siromašniji u jednom dijelu zaštite osnovnih proizvoda budu zaštićeni. Samo povećanjem akciza uz istovremeno rast cijena, recimo, posebno nafte, doći će do rasta inflacije i mi ćemo imati činjenicu da će se finansiranje dodatnih prihoda preliti na cjelokupno stanovništvo.

Dakle, ja sam bio za to i bio bih za to, ali očito neće biti prilike, 24 sata je tako mali period da nema šanse da se ozbiljnija rasprava tim povodom vodi. I nemam namjeru ni da u tome učestvujem na takav način, jer je to nepotrebna brzina i jer se vidi da je jedini smisao cijelog ovog posla punjenje budžeta, što je apsolutno, po meni, neprimjereno vremenu u kome živimo, u krizi koja se odvija i bio bih za to da akcize budu i veće, ali pod uslovom, ponavljam, da se stopa PDV-a smanji, a s obzirom da predlagač Savjet ministara nema namjeru da uopšte tu temu otvara, ja sam protiv toga da se procedura vodi po skraćenom postupku.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Možda sam ja omaškom jednu stvar ponovio, a to je da mi imamo uvršteno (ako može gospodin Ivanić samo čuti ovo što ću reći) u dnevnom redu stoji dakle Prijedlog zakona o trošarinama, u zagradi, po skraćenom postupku, međutim mi smo 20. 5. se izjasnili sa 11 glasova „za“ i jednim glasom „protiv“ o proceduri. Danas ćemo glasovati samo o ovom zakonu u prvom čitanju.

Želi li još netko riječ?
Gospodin Jović, pa gospodin Šaraba.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Vrlo kratko, uvažavajući da ćemo 24 sata imati za eventualno možda ulaganje kakvog amandmana. Izražavam i žaljenje i nezadovoljstvo na dvije-tri stvari.

Prvo, kada su u pitanju proizvođači vina, stavljeni su u onu kategoriju visoko-profitabilnih organizatora posla i biznisa, umjesto da su bili prepoznati da smo na pragu ulaska u Evropu, da vinarsku industriju smo mogli i na ovaj način prepoznati kao granu koja je u opadanju u BiH, a imali smo s obzirom na podneblje i kvalitetna vina da smo mogli barem onaj dio koji se odnosi na markice, kada su u pitanju na bocama, da poskupljujemo i onako skup proizvod što se zove vino.

Drugu stvar koju želim reći jeste sporost administracije pri povratku sredstava koja se dadnu, pa kada je u pitanju lož-ulje, to je sigurno da će dodatno i komplicirano biti prema onima i koji dostavljaju i onih koji konzumiraju lož-ulje.

I treće, ne znam zašto se nije prepoznalo, ako imamo sredstva za ceste da se nije prepoznalo da iz duhanskih proizvoda za zaštitu zdravlja.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.
Gospodin Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege, svoje nezadovoljstvo prema zakonu iznio sam i na sjednici Ustavnopravne komisije kada sam se usprotivio principima donošenja ovoga zakona. To ću jednim dijelom da ponovim i danas i da postavim dva pitanja predlagaču ovoga zakonskog projekta.

Prvo je: Zašto nisu uvedene akcize na alkohol i zašto je izuzet alkohol od uvođenja kaciza?

I naravno: Da li je Savjet ministara predlažući ovaj zakon napravio neku analizu koliko će nakon poskupljenja goriva doći do poskupljenja ostalih životnih namjernica i usluga, s obzirom da je to nešto što uvijek prati poskupljenje benzina, odnosno ovih prerađevina od nafte i naftnih derivata, budući da smo prije nekoliko mjeseci imali cijenu goriva koja je bila 1,30 KM, ona je sad 1,60 KM. Naravno, s ovim povećanjem ona će preći 1,70 KM a to je neminovno da će dovesti do povećanja cijena brojnih životnih namjernica.

Dakle, molio bih da mi se odgovori na ova dva pitanja.
Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Ovdje nema ovlaštenika iz Vijeća ministara, ili ima iz Vijeća ministara?
Izvolite, dajte odgovor zastupniku Šarabi.

RANKO ŠAKOTA:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi delegati, gosti, konkretno je pitanje, konkretan odgovor. U zakonu je propisana obaveza akcize na alkohol. Ona iznosi 15 KM po litru apsolutnog alkohola, dakle postoji obaveza i po sadašnjem zakonu i po novom ona se nije mijenjala. Dakle, ostala je ista visina. Pored toga, napravljena je razlika kod oporezivanja domaćih ili, bolje rečeno, pretežno domaćih proizvoda vezanih za prirodne rakije od voća, i to je nešto što je novo u odnosu na raniji prijedlog. Dakle, postoji oporezivanje i ono je u nivou oporezivanja u regiji. Negdje se te cijene kreću otprilike u visini 15-16 maraka, zavisno u kojoj zemlji, s tim što je različit tretman akcize kada se radi o alkoholu i o momentu plaćanja te akcize u slučaju. Neke od susjednih zemalja imaju takva rešenja da se akciza plaća u momentu uvoza alkohola, odnosno proizvodnje alkohola, a ne u momentu proizvodnje alkoholnog pića. Dakle, to su neke specifičnosti. Ovdje je urađeno rešenje koje na neki način pomaže proizvođačima jer se akciza plaća u momentu proizvodnje, odnosno stavljanja u promet alkoholnog pića, a ne samo alkohola koji se koristi kao sirovina. Dakle, to smo uradili da bismo koliko je to moguće pomogli proizvodnji, domaćoj proizvodnji.

Što se tiče analize poskupljenja goriva, zaista jedno pitanje koje je tema i u medijima i Savjet ministara nije radio posebnu analizu svjestan da su variranja u cijenama goriva u zadnjih godinu dana, zaista, išle od ... maloprodajnih cijena koje su bile preko 2 KM pa evo do 1,30 KM. Nesporno je da će uvođenje dodatne akcize na gorivo, namjenske dodatne akcize na gorivo koja se koristi za autoputeve, dovesti do preispitivanja politike cijena distributera, naših distributera i proizvođača, ali isto tako nesporno je da analize koje su rađene i u oblasti udruženja distributera nafte i eksternih stručnjaka pokazuju da su stope zarada, odnosno marži, kod distributera u BiH izuzetno visoke u odnosu na okruženje. Dakle, postoji prostor da se te stope preispitaju. Naravno, to nije bilo moguće propisati Zakonom o akcizama, ali to je moguće obezbijediti ukoliko se drugi zakoni, na osnovu drugih zakona pokuša provesti ono što je propisano, a to je prije svega Zakon o konkurenciji, odnosno stavljanje u funkciju Konkurencijskog vijeća kao tijela koje treba da preispita da li u BiH postoji neki vid kartelisanja u oblasti distribucije naftnih derivata.

Evo, ako sam pomogao da razjasnimo, drago mi je.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala vam lijepa, gospodine Šakota.

Ima li potrebe još netko za riječ?

Evo čuli smo od pomoćnika ministra više nego što smo očekivali i tražili.

Ja vas molim da se izjasnimo o Prijedlogu zakona, u prvom čitanju.

Tko je „za“?

„Protiv“?

Jedan „protiv“ i jedan „uzdržan“.

Dakle, sa 13 glasova „za“, jednim „protiv“ i jednim „suzdržan“, prihvatili smo Prijedlog zakona, u drugom čitanju.

Ja vas molim, u prvom čitanju, ispričavam se. Prijedlog zakona o trošarinama BiH je prihvaćen u prvom čitanju.

Imamo i Prijedlog zaključka Povjerenstva. Prijedlog zaključka Povjerenstva je 'da Povjerenstvo za finansije predlaže Domu da amandmanska faza traje 24 sata od dana usvajanja Prijedloga zakona o trošarinama, u prvom čitanju'.

Molim vas da se izjasnimo i o ovom prijedlogu zaključka Povjerenstva.

Tko je „za“?

„Protiv“?

„Suzdržan“?

Dakle, sa 13 glasova „za“, jednim „protiv“ i jednim glasom „suzdržanim“, prihvatili smo i prijedlog ovog zaključka ovoga povjerenstva.

Ovim je iscrpljen dnevni red 30. sjednice Doma naroda. Zahvaljujem na nazočnosti i zaključujem sjednicu.

Da, da, svi ste dobili poziv, 17. je Kraljeva Sutjeska, a 31. sjednica u četvrtak.

Hvala lijepa.

Sjednica je završena u 12,05 sati.